

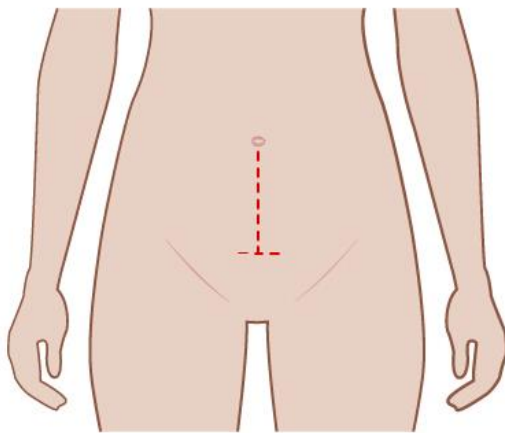
Cystektomi

Cystektomi är en operation där urinblåsan och lymfkörtlarna närmast urinblåsan tas bort. Hos män tas även sädesblåsorna och prostatakörteln bort. Hos kvinnor tas livmodern och slidans främre vägg bort. Ibland även äggstockarna.

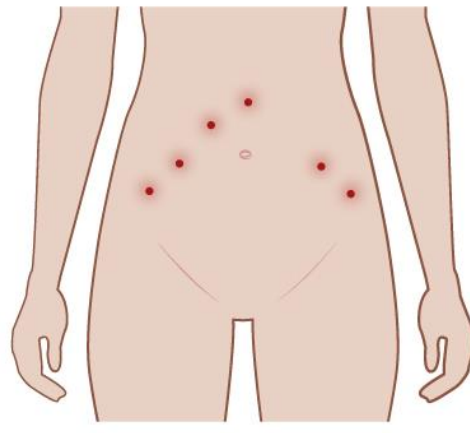
Operationen rekommenderas ofta vid muskelinvasiv urinblåsecancer.

Operationen kan ibland rekommenderas även vid icke muskelinvasiv urinblåsecancer, om risken är stor för att utveckla en mer avancerad cancer.

Operationen kan utföras genom ett snitt mellan naveln och blygdbenet, så kallad öppen teknik, eller via flera mindre snitt för titthålsinstrument, så kallad robotassisterad titthålsteknik.

Snitt på magen efter en cystektomi med öppen teknik.

Snitt på magen efter cystektomi med robotassisterad titthålsteknik.

Förberedelser

När urinblåsan tas bort måste urinen samlas upp och tömmas på ett annat sätt. De tre vanligaste alternativen är urostomi, ortotopt blåssubstitut och kontinent kutan urinavledning. Vilket alternativ du ska ha diskuterar du tillsammans med din urolog och kontaktsjuksköterska före operationen. Beslutet tas utifrån dina önskemål, ditt sjukdomsläge, din ålder och ditt allmäntillstånd.

En vecka före operationen ska du inte äta:

- Svårsmälta grönsaker och frukt som majs, ärtor, grovt rivna rotfrukter, rå vitkål, frukthinnor från citrusfrukter, skal och kärnor.
- Trådiga livsmedel som sparris, svamp och broccolistjälkar.
- Torkad frukt som fikon och aprikoser.

Så går det till

Under operationen är du sövd och ibland får du även en ryggbedövning.

Efter att urinblåsan, lymfkörtlar och andra organ har opererats bort skapas din urinavledning. Du får också två tunna slangar mellan njurarna och urinavledningen, så kallade uretärstentar eller uretärkatetrar, för att underlätta läkningen.

Metallklamrar, så kallade agraffer, används för att sluta snitten i huden så att de kan läka. Du får även ett förband.

3. BEHANDLING Operation

Ibland lägger man även in en tunn slang för att sårvätska ska kunna rinna ut från operationsområdet, ett så kallat dränage.

Exakt hur lång tid operationen kommer att ta är individuellt. Det beror bland annat på vilken typ av urinavledning som du kommer att få. För mer information om ungefärlig tid, fråga din läkare eller kontaktsjuksköterska.

Efteråt

Efter operationen kommer du att övervakas på en uppvakningsavdelning. Därefter förs du till en vårdavdelning. När du kommer till vårdavdelningen får du börja äta och dricka försiktigt.

Du bör röra på dig så snabbt som möjligt och får därför hjälp med att lära dig rätt teknik för att komma upp ur sängen. Målet är att du ska komma upp och sitta på sängkanten och kanske stå bredvid sängen med hjälp av personal redan på operationsdagens kväll.

Du kommer också att få lära dig att hantera din urinavledning och sköta eventuella tillfälliga katetrar.

Om du har fått dränage tas det bort efter något dygn. Agraifferna tas oftast bort efter 7–14 dagar. När du skrivs ut från sjukhuset kommer du att få besked om vad som gäller dig.

För att förhindra blodproppar kommer du att behöva ta en blodförtunnande spruta varje dag i 4 veckor. Om du får stödstrumpor ska du använda dessa dagtid de första 2 månaderna efter operationen.

Det är vanligt med svullnad och blåmärken, så kallade hematom, i nedre delen av magen och i underlivet de första dagarna.

Eftersom skarven i magtarmkanalen, som skapats för att göra din urinavledning, är svullen och ännu inte läkt, bör du i upp till 6 veckor undvika mat som är trådig och svårsmält. Se kostråd under rubriken förberedelser.

Utskrivning

Vårdtiden på avdelningen varierar, men är oftast upp till cirka 14 dagar.

Du blir utskriven när allt ser bra ut och du lärt dig att hantera din urinavledning och eventuella tillfälliga katetrar.

Innan du går hem får du hjälp med att beställa de hjälpmedel du behöver, till exempel stomimaterial och inkontinensskydd. Du får en lista över de mediciner du ska ta och recept på de mediciner du behöver hämta ut själv.

Efter operationen behöver du vara sjukskriven. Längden på sjukskrivningen brukar vara 6–8 veckor beroende på vad du arbetar med. Det kan vara bra att börja arbeta halvtid och gå upp i tid efter hand.

Uppföljning

Cirka 6 veckor efter operationen kallas du till ett läkarbesök för att få svaren på undersökningarna och hur operationen har gått.

Inför eller vid återbesöket ska du oftast lämna blodprover. Du kommer även kallas för en undersökning av njurarna, ett så kallat renogram. Du kan även behöva andra typer av besök och uppföljning. Du får information om vad som gäller för dig.

Om din livmoder har opererats bort är det inte längre aktuellt med cellprovtagning från livmoderhalsen.